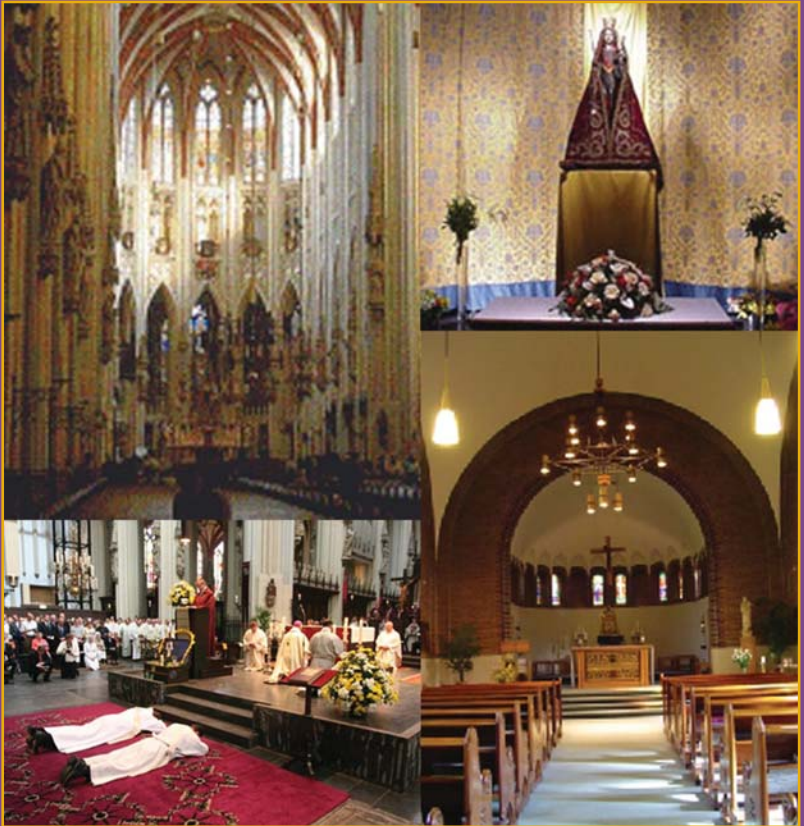

Kringblad

JAARGANG 16, NUMMER 2 - ZOMER 2007

GRATIS PERIODIEK CONTACTBLAD VAN DE GEBEDSKRING SINT JAN
VAN HET BISDOM 'S-HERTOGENBOSCH

*'Zij droegen hen voor aan de apostelen
en die legden hun na gebed de handen op'*

(Hand. 6,6)

COLOFON

Het kringblad is een gratis uitgave van de gebedskring Sint Jan voor roepingen in het bisdom 's-Hertogenbosch.

Het verschijnt met Kerstmis, met Pasen en in de zomer.

REDACTIE:

Peter Koen
(student spiritualiteitsjaar)

Jacques Grubben
(3^e jaars priesterstudent)

SECRETARIAAT:

Papenhulst 4,
5211 LC 's-Hertogenbosch
Telefoon: 073-6123055/155
Fax: 073-6145315
e-mail: info@sint-janscentrum.nl
website: www.sint-janscentrum.nl
www.sonnius.nl

*Men is vrij om artikelen met bronvermelding over te nemen in parochiebladen etc.
Gelieve persoonsmutaties ook door te geven aan het secretariaat van de gebedskring.
Retourzendingen worden uit het bestand verwijderd.
Nieuwe leden zijn altijd welkom!
Schroom dus niet om mensen te vragen om te bidden voor roepingen!*

IN DEZE EDITIE

Voorwoord	3
Gebedsdag zondag 30 september	4
Taakveld in het pastoraat	5
<i>Drs. A.L.M. Hurkmans</i>	
Van Papenhulst naar Papenhulst	7
<i>Rector Dr. J. Peijnenburg pr.</i>	
Het ambt van dienstbaarheid	9
<i>Professor dr. S. van Calster</i>	
Met en voor mensen	12
<i>Diaken A. van Diessen</i>	
Gebed tot God, onze Vader	15
<i>Pater drs. J. Groenen msc</i>	
Het voorbeeld van de oude Kerk	16
<i>Jacques Grubben</i>	
Gods dienst aan de armen	18
<i>Kannunik H. Hoet</i>	
De Arkgemeenschap: wederkerigheid	22
<i>Mw. J. Miltenburg</i>	
Diaconie binnen de Don Bosco Beweging	26
<i>K. van Luyn</i>	
Gebed om Roepingen	30
<i>Mgr. J. ter Schure sdb</i>	
In memoriam	31

FINANCIËLE ONDERSTEUNING VAN DE PRIESTER- EN
DIAKENOPLEIDING VAN HET BOSSCHE BISDOM:

R.K. Instelling Sonnius te 's-Hertogenbosch
Nederland: banknummer: 22.52.03.022
België: banknummer: 521-0053201-65

Sonnus
Priesterfonds
's-Hertogenbosch

VOORWOORD

Voor u ligt de tweede uitgave van het Kringblad voor het jaar 2007. Deze keer wordt er door diverse auteurs aandacht gegeven aan het thema 'Diaconie in de wereldkerk'. Wij zijn hen dankbaar dat zij een bijdrage hebben willen leveren aan dit bijzondere nummer. In september van dit jaar is het twintig jaar geleden dat de eerste priesterstudenten, aan het Sint-Janscentrum hun opleiding begonnen. Reden om dankbaar te zijn en om de jaarlijkse Gebedsdag die gehouden zal worden op 30 september, zie elders in het Kringblad, een extra feestelijk tintje te geven. Wij hopen dat wij u dan mogen ontmoeten om samen te danken en te bidden voor de afgelopen twintig jaar en voor zegen over de jaren die komen gaan. Tevens zal er op die dag aandacht worden geschonken aan ons bezoek aan de Paus in Rome ter gelegenheid van dit heugelijke feit. Dr. J. Peijnenburg, oud archivaris van het bisdom, zal in een apart artikel ingaan op de geschiedenis van het Sint-Janscentrum. Dit is een samenvatting van het laatste hoofdstuk van 'De lange weg van Papenhulst naar Papenhulst', een boek dat in de zomermaanden zal verschijnen en dat hij hoopt aan te bieden aan Paus Benedictus XVI tijdens ons verblijf in Rome.

Wij danken u voor uw steun en gebed en wensen u een bijzonder mooie vakantie toe. Tot in september!

*Peter Koen
Jacques Grubben*

GEBEDSDAG

ZONDAG 30 SEPTEMBER 2007

*SCHRIJF NU ALVAST IN UW AGENDA OF OP
UW KALENDER!!*

PROGRAMMA:

12.00 uur	Eucharistieviering in de
St. Janskathedraal
13.30 uur	Ontvangst
14.00 uur	Welkom met gebed
door rector J. Miltenburg
14.15 uur	Lezing
15.00 uur	Rozenkransgebed
15.30 uur	Muzikaal Intermezzo
16.00 uur	Presentatie Rome-reis
17.00 uur	Plechtige Vespers

LOCATIE:

Sint-Janscentrum, Papenhulst 4, 's-Hertogenbosch

TAAKVELD IN HET PASTORAAT

Als lezer van het Kringblad hebt u zich geëngageerd met het seminarie. U wilt in een grote kring van mensen bidden voor de bijzondere roepingen in de Kerk. Om uw gebed te stimuleren wil het Kringblad u informeren over zaken die de priester raken. Een van die zaken is de diaconie. Men kan zeggen dat de diaconie een bepaald *taakveld is in het pastoraat*. In een parochie is het nodig dat er zorg is voor mensen in nood. Hiervoor is vaak een werkgroep al of niet geleid door een diaken of een pastorale werk(st)er. Vele gelovigen zetten zich op allerlei manieren in voor mensen in nood dichtbij en ver af. Het gaat hierbij om een bepaalde invulling van de *spiritualiteit en de solidariteit*. Men kan echter bij diaconie ook denken aan de houding die nodig is in het pastoraat. Een *priester* mag niet alleen maar leraar zijn of liturg. Iedere priester ontvangst eerst de wijding tot diaken alvorens tot priester gewijd te worden en hij blijft daardoor in een zekere zin ook diaken. Men kan hierbij dan denken aan de houding die hij aanneemt in het *er gewoonweg zijn voor de mensen*. De priester vervult een dienstwerk voor en in de Kerk ten voordele van de gelovigen. Hij dient aan te sluiten bij de herderlijke liefde van Christus. Die mag de priester in zijn dienstwerk in de Kerk en de wereld van vandaag *concreet maken*. De liefde van God voor de mensen wordt vooral uitgedrukt in het dienstwerk van Jezus, de Zoon van God en de priester mag, *op een sacramentele wijze*, dit dienstwerk voortzetten. Hij mag de mensen op de eerste plaats steeds laten weten dat ze door God gewild en bemind zijn en

dat God ook de armsten onder ons heeft opgenomen in zijn plan van liefde. Maar de priester en de Kerk mogen het niet bij woorden alleen laten. Daarom moet diaconie concreet vorm krijgen in *de Kerk* en zeker ook in het leven van de priester. Met deze inleidende woorden hoop ik uw interesse gewekt te hebben voor de diaconie waarover u meer kunt lezen in deze uitgave van het Kringblad. Moge het voor u een stimulans zijn om te blijven bidden voor de roeping van heilige priesters maar dat u eveneens mag delen in de diaconale taak die de Kerk heeft.

Drs. A.L.M. Hurkmans
Bisschop van het bisdom van 's-Hertogenbosch

VAN PAPENHULST NAAR PAPENHULST

Van het boek, dat ik medio augustus 2007 hoop te publiceren onder de titel 'De lange weg van Papenhulst naar Papenhulst', vijf eeuwen priesteropleiding in het bisdom 's-Hertogenbosch, vormt het Sint-Janscentrum het laatste en twaalfde hoofdstuk en de sluitsteen. Die laatste plaats is uitsluitend chronologisch bepaald: vanaf 1987, nu twintig jaren geleden, zet het Sint-Janscentrum de traditie voort van de eigen priesteropleiding in het bisdom, begonnen in 1571 met een seminarie, dat in 1576 tijdelijk aan de Bossche Papenhulst was gevestigd. Daarmee is de titel van het boek verklaard.

Onderbroken traditie

Drie keer werd de traditie van de eigen opleiding tot het ambt in de Kerk doorbroken: een keer door dwang van buitenaf – de inname van de bisschopsstad door Frederik Hendrik in 1629 –; twee keer door binnenkerkelijke gebeurtenissen: - in 1582 door interne troebelen in het jonge bisdom, in 1967, omdat velen meenden in de stormwind van veranderingen, die ook onze diocesane Kerk in haar greep had in de dagen na het Concilie, andere wegen te moeten zoeken voor de priesteropleiding dan het traditionele seminarie.

Het snel toenemende gebrek aan priesters, maar vooral een hernieuwde bezinning op de betekenis van het ambt in de nanciliaire Kerk deed de gedachten toch weer richten op een nieuw seminarie. Het Sint-Janscentrum was in 1987 het laatste in de reeks convicten en seminaries, die vanaf 1974 (Rolduc) in Nederland werden heropgericht.

Magnalia Dei

Twintig jaren nu vervult het seminarie de taak, die het is opgedragen: priesters op te leiden (en diakens), die het Woord van de Heer verkondigen, de Eucharistie en de andere sacramenten vie-

ren, de mensen, tot wie zij gezonden worden nabij zijn en, zelf mannen van gebed en van een eerlijk, degelijk onderbouwd geloofsleven, ook in de gesecculariseerde wereld van begin eenentwintigste eeuw, durven getuigen van de *'Magnalia Dei'*, de grote daden Gods, ook in onze wereld.

Officieel geopend op 18 december 1987, mag het seminarie nu, zomer 2007, wijzen op 78 diakens en 90 priesters, die – gevormd in het Sint-Janscentrum – de uitdaging durfden aanvaarden de Kerk van 's-Hertogenbosch te dienen.

In verbondenheid met Christus

Priester worden in onze dagen is een moeilijke zaak en vereist een intensief groeiproces. Naar de woorden van Vaticanum II is het priesterschap een dienstbare taak in de Kerk. *Het eist van de ambtsdrager zelf een leven in verbondenheid met Christus, wil men in de kracht van de Geest naar mensen kunnen gaan.* Een gaan, dat op het seminarie wordt voorbereid door de theoretische vorming in de liturgie, de leer en de geloofspraktijk van de Kerk, maar ook door stages in catechese, jeugdwerk, parochiepastoraat. Dat een training in communicatief optreden naar anderen buitengewoon belangrijk is, zal eenieder beamen. Omdat ook bij zich nu aanmeldende studenten vaak weinig kennis bestaat van geloof en Kerk, werd in 2002 het spiritualiteitsjaar in het leven geroepen: een algemene introductie in alles wat met kerkelijk leven te maken heeft.

Zonder het intense gebed van velen heeft een seminarie geen kans. Het Sint-Janscentrum mag zich gelukkig prijzen met een Gebedskring van omtrent 3000 leden. Wij kennen het woord van de Heer: de oogst is groot, arbeiders zijn er weinig - bidt daarom, dat de Heer arbeiders zendt. Moge dat gebed overvloedig verhoord worden – laten onze (oudere) priesters de vroeger zo bekende Haarensse wens weer eens tot leven wekken: *'oremus pro invicem'* – bidden we voor elkaar en voor elke komende priester.

Het Sint-Janscentrum bestaat twintig jaar. Proficiat! Op naar het zilver. Dat wenst u een vriend van het seminarie.

*Rector Dr. Jan Peijnenburg pr.
Archivaris - emeritus*

HET AMBT VAN DIENSTBAARHEID

Het blijkt dat Jezus nogal wat geduld heeft moeten opbrengen vooraleer zijn leerlingen begrepen waarin echte “navolging in dienstbaarheid” bestond. Zelfs na de instelling van de Eucharistie zien wij dat de evangelist Lucas een twist onder de apostelen beschrijft over wie de voornaamste is. Jezus vermaant hen terecht en verwijst naar de praktijk van koningen en machthebbers: ‘ Zo moet gij niet doen, maar wie onder u de voornaamste is, moet als de jongste wezen, en wie bevelen geeft als iemand die dient’ (Lc.22, 24-27). Jezus geeft het voorbeeld: Hij is diegene die bedient. De ‘dienst – diaconie’ neemt een centrale plaats in het leven van Jezus. Zij is de karakteristiek ervan.

De dienstbaarheid van Jezus bereikt een hoogtepunt in het geven van zijn leven als losprijs voor velen: ‘Want ook de Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losprijs voor velen’ (Mc. 10, 45). In deze uitspraak wordt de doelstelling van Jezus’ dienstbaarheid verwoord: de verlossing, die het herstel is van de ‘Communio – de gemeenschap’ tussen de mens en God, de Vader van ons allen.

Dienstbaarheid in de Kerk

Niet zonder reden richt *Gaudium et Spes*, de Pastorale Constitutie over de Kerk (Tweede Vaticaanse Concilie), de aandacht op de dienstbaarheid. We lezen daarin: ‘Daaruit zal dan zeer duidelijk blijken, dat het volk van God en de mensheid waarvan het deel uitmaakt, elkaar onderling dienstbaarheid betonen’ (GS 3 en 11). Trouw aan het woord van Jezus – ‘Wie onder u de grootste wil zijn, moet de dienaar van allen worden’ – roept de Kerk ook vandaag op tot dienstbaarheid. Overigens stelt men vast dat daadwerkelijke inzet en dienstbaarheid vaak bij mensen vertrouwen en waardering opwekken. Wie dienstvaardig is, krijgt aanzien en gezag.

In het nabije verleden had de Kerk in West-Europa een heel netwerk van caritatief en sociaal dienstwerk opgebouwd. Zij had daardoor niet alleen aanzien, maar ook macht. Vaak waren priesters ook *'directeuren'* van scholen, ziekenhuizen, en caritatieve instellingen. Zij bezaten een reële macht.

Het goede voorbeeld volgen

Wie echter in de navolging van Jezus wil treden, moet zijn macht in dienstbaarheid omzetten. Hij kan wellicht – dankzij zijn macht – grotere dienstbaarheid bewijzen. In elk geval mag de macht de dienstbaarheid niet verhinderen. Wie macht bezit, mag de dienstbaarheid niet uit het oog verliezen. Zij is immers voorondersteld bij Jezus' volgelingen. Daarover zal trouwens het oordeel uiteindelijk gaan: *'Al wat ge gedaan hebt voor de geringste van mijn broeders hebt ge voor Mij gedaan'* (Mt.25,40). De dienstbaarheid richt zich vooral tot mensen die zich in moeilijke omstandigheden bevinden: hongerigen, dorstigen, vreemdelingen, zieken, naakten, gevangenen.

Centrale opdracht van de Kerk

De theologie van het Tweede Vaticaans Concilie zal de *dienstbaarheid als een centrale opdracht van de Kerk* benadrukken. Wij lezen het zeer uitdrukkelijk in de Dogmatische Constitutie over de Kerk, *Lumen Gentium*: *'Om het volk van God te weiden... heeft Christus, de Heer, in de Kerk verscheidene ambten ingesteld, die op het welzijn van het gehele lichaam gericht zijn. De bedienaars immers staan krachtens de gewijde macht in dienst van hun broeders (nr. 18) opdat allen de zaligheid zouden bereiken'*. Ook al heeft het Tweede Vaticaans Concilie weinig woorden gewijd aan het permanente diaconaat, ze hebben een grote verandering teweeg gebracht.

In nr. 29 van de Dogmatische Constitutie over de Kerk, *Lumen Gentium*, wordt het *diaconaat als eigenstandige rang van het ambt in de Kerk* hersteld. Er wordt tevens de mogelijkheid geboden dat *gehuwde mannen* van rijpere leeftijd tot diaken gewijd worden. Daarenboven wordt de diakenwijding *sacramenteel*. Er wordt vermeld dat de diakens gewijd worden voor het 'dienstwerk' (LG.29) en verder wordt er vermeld dat het kerkelijke dienstambt *door God is ingesteld en dat het in verschillende orden wordt*

uitgeoefend: bisschoppen, priesters en diakens. De 'Instructie over de medewerking van de leken gelovigen aan het dienstwerk van de priester' van 1997 onderstreept dat het *dienstwerk van de diaken onderscheiden is van dat van de priesters en van de taken van de leken gelovigen die zij krachtens hun doopsel en vormsel kunnen vervullen*. De diaken krijgt door zijn wijding op een eigen wijze deel aan de taken van het gewijde dienstwerk, die hij 'dienend' mag uitoefenen: *de verkondigingstaak, de heiligingstaak en de herderlijke taak*. Verder wordt vermeld dat de diaken door zijn inzet de eenheid kan duidelijk maken die bestaat tussen het dienstwerk van het woord, van het altaar en van de liefde, omdat de bediening van het woord voert tot het altaar, dat ertoe brengt de liturgie naar het leven te vertalen, wat gebeurt in de caritas.

Diaconie en diaconaat hebben dus alles met elkaar te maken. Doorheen alle eeuwen was er in de Kerk een grote stimulans tot diaconie: ziekenhuizen, weeshuizen, scholen werden opgericht als uiting van de dienstbaarheid van de Kerk aan de mensen. Zowel als het gaat om diaconale taken in de parochie, wijk, of stad, als wanneer het gaat om acties van missiewerk, ontwikkelingswerk of vredeswerk. Met enthousiasme doen daar velen aan mee vanuit hun eigen charisma: vrijwilliger of beroepskracht.

Grote behoefte

Maar er is ook daarenboven een *grote behoefte aan diakens*, die de roeping herkennen om voor te gaan in de naam van de Heer. Immers, de diaken is het beeld van Christus de Dienaar die kwam 'niet om gediend te worden, maar om te dienen'. De diaken moet in zijn verkondigende, liturgische en caritatieve taken het beeld van de Diaken Christus tegenwoordig stellen.

De diaconale spiritualiteit moet dan ook zijn leven en werk grondig doordringen. Het is een spiritualiteit die gebaseerd is op de liefde voor Hem die ons het eerst heeft liefgehad en op de liefde voor hen die hem worden toevertrouwd.

*Professor dr. S. van Calster
Docent Sint-Janscentrum/Rolduc*

MET EN VOOR MENSEN

Even voorstellen:

Ik ben Anton van Diessen, 52 jaar oud en getrouwd met Jaqui. Wij hebben twee kinderen, die inmiddels zijn uitgevlogen en op zichzelf wonen. Ik ben aanvankelijk geschoold als verpleegkundige B (psychiatrie) en A (algemeen ziekenhuis). Ik ben ruim dertig jaar werkzaam geweest in de zorg. En toen kwam de overstap van de gezondheidszorg naar de pastorale zorg. Er zijn nogal wat mensen die zeggen: een hele overgang. Misschien lijkt dat op het eerste gezicht wel zo, maar voor mij was het een logische stap!

Zorg voor mensen

Ooit koos ik ervoor om *als mens met en voor de mensen te mogen werken*. De gezondheidszorg was in 1972 zo ingericht dat de dienstbaarheid aan de patiënt, later werd dat cliënt, voorop stond. In die verandering klinkt al iets door van de dertig jaar dat ik werkzaam mocht zijn in de wereld van de zorg, van de vele veranderingen die plaatsvonden. Langzaamaan kwamen *de regels en wetgevingen*, en wel in die mate dat er voortaan *over producten en zorgminuten* werd gesproken. Daarnaast ben ik mij in de loop van de tijd meer en meer gaan toeleggen op het management-onderdeel van mijn vak.

Totdat je moet constateren dat alles is veranderd maar dat jezelf dezelfde bent gebleven, zij het met meer ervaring en kennis. Een moment om te gaan bezien welke talenten je nog meer hebt gekregen en wat ik hiermee kan doen. En je gaat hierover samen met andere mensen praten.

Uiteindelijk heb ik me aangemeld bij het bisdom voor de *opleiding tot permanent diaken*. De opleiding duurt vier en een half jaar en wordt voornamelijk in het weekend verzorgd. Een vormende studie waarin je naast de basis studie op zoek mag gaan naar je roeping. En de zo opgeleide diaken mag daarna als gewijde dienaar, naast zijn normale maatschappelijke baan, de Kerk van dienst zijn.

Tijdens mijn opleiding kreeg ik de gelegenheid als koster en medewerker administratie aan de slag te gaan in de parochie Sint Jan Geboorte in Vlijmen. Een geweldige kans om zo mijn talenten meer en meer voor de Kerk in te mogen zetten. Daarnaast was het een geweldige mogelijkheid om *dicht bij de praktijk ervaring op te doen*.

Op 4 november 2006 ben ik door bisschop Hurkmans tot permanent diaken gewijd en op 17 december van datzelfde jaar werd ik door hem aangesteld als diaken voor de Bernse Maasparochies. Sinds 1 januari 2007 ben ik in dienst van deze parochiële eenheid.

Oud en jong

Als je in onze kerk rondkijkt zie voornamelijk '*grijze hoofden*'. Het is daarom goed naast hun betrokkenheid met de kerk en het geloof o.a. tot uitdrukking komend in de wekelijkse kerkbezoeken te volgen in hun thuissituatie. In de diverse huisbezoeken komen verschillende levensvragen aan de orde. Wat vooral opvalt is de bezorgdheid over wat er van onze jeugd terecht moet komen. De normen en waarden vervagen steeds meer. En vooral onze christelijke waarden worden vrij gemakkelijk aan de kant gezet.

Alles moet maar kunnen en mogen, terwijl juist die grenzen zo van belang zijn om te komen tot een echte samenleving van mensen samen, met en naast elkaar en vooral met respect.

Het bezoeken van ouderen en zieken laat ook de armoede van onze tijd zien waarin *eenzaamheid* als grootste boosdoener opduikt. Het staat zo goed om te zeggen dat je het druk hebt. Druk met werken én met achter de feiten aanlopen! Ik heb het druk wil in mijn opvatting alleen maar zeggen: *Ik ben er even niet voor jou*. Even tijd nemen, aandacht geven en een praatje maken kan zoveel betekenen voor de mensen en levert voor allen veel vreugde op.

Vele vrijwilligers maken zich zeer dienstbaar voor onze kerken. Mensen die sturing nodig hebben en bemoedigd dienen te worden. Als diaken mag je leiding geven aan een club van enthousiaste mensen, die verstaan wat het is om een echte gemeenschap te vormen. Het zijn ook vrijwilligers die zich daadwerkelijk inzetten als het gaat om missieacties, die bereid zijn om te collecteren of op een andere wijze geld inzamelen voor goede (kerkelijke) doelen.

Sacramenten

Het is mooie taak om de kinderen voor te mogen bereiden op de Eerste Communie en het Vormsel.

Een bezigheid waar veel tijd in mag gaan zitten. Het is goed om te zien dat deze jeugd nog zeker *'te raken' is door het verhaal van Jezus*. Het moet echter wel dicht bij hen komen om dit effect te bereiken maar dat is nu net ook weer de *uitdaging!* Opvallend hierbij is dat de kinderen en jongeren weinig of niets meer weten van ons geloof. Dit maakt het extra aantrekkelijk om met hen aan de slag te gaan.

Ook op school is er geen of weinig kennis meer en is er slechts in beperkte mate ruimte in het programma voor geloofsvorming. In de samenwerking met de school mag je als diaken hierin een bijdrage leveren om zo weer wat meer aandacht te krijgen voor de geloofsopvoeding.

Daarnaast zijn in onze parochie *gezinsvieringen* die goed voorbereid worden en door jonge gezinnen bezocht worden. Door het evangelie van de zondag te lezen en hier met steeds andere vormen aan te werken, krijg je een hernieuwde aandacht voor ons christelijk geloof.

Gelukkig wordt er regelmatig door jonge stelletjes om *een kerkelijk huwelijk* gevraagd. Door met jong-volwassenen op weg te gaan mag je iets van onze katholieke overtuiging overbrengen. Door middel van enkele voorbereidingsavonden is het mogelijk om elkaar beter te leren kennen om zo iets bijzonders te maken van het kerkelijke huwelijk.

Het *wonder van de geboorte van een kind* brengt ouders dichter bij God. Door hier in de voorbereidende gesprekken dieper op in te gaan krijgen ze gelegenheid om dit te mogen ervaren tijdens de doopplechtigheid. Ze worden opnieuw geraakt in hun katholieke zijn.

Als mens met en voor mensen werken mag ik weer waar maken. Natuurlijk maak je hierbij ook fouten. Maar al doende leer je, maak je door nieuwe contacten en ervaringen steeds weer uitdagende dingen mee. Gevoed door het gebed en bezinning ervaar je de *steun van de heilige Geest*.

*Anton van Diessen
Diaken Bernse Maasparochies
(Heusden, Herpt, Hedikhuizen)*

GEBED TOT GOD, ONZE VADER

(NOG ALTIJD NA TWINTIG JAAR)

*God, Vader in de hemel,
Jezus heeft ons gezegd
dat alles wat wij vragen in zijn Naam,
door U gegeven wordt.*

*Al heel wat jaren bidden wij tot U;
al heel wat jaren vragen wij U
dat uw Heilige Geest jonge mensen zal bezielen
om zich in dienst te stellen van de Kerk.*

*Heel vaak zien wij niet hoe U ons verhoort;
wij kennen niet uw Goddelijke plannen,
maar wij geloven in uw liefde en zorg
en danken U daarvoor.*

*Maar tevens vragen wij, met nog meer aandrang:
geef ons priesters en diakens,
open het hart van jongens en meisjes
voor de roepstem van Jezus, onze Heer,
en voor de leiding van de Heilige Geest.*

*Jezus zelf heeft ons aangespoord
het niet op te geven en te blijven bidden.
Daarom dringen wij vrijmoedig bij U aan:
wil ons verhoren en geef ons wat wij vragen,
omwille van uw liefde voor uw Zoon,
die, in de eenheid van de Heilige Geest,
met U leeft in eeuwigheid.
Amen.*

HET VOORBEELD VAN DE OUDE KERK

De martelaar en diaken Laurentius leefde in de derde eeuw in Rome ten tijde van de grote christenvervolgingen. Hij werd geboren in Spanje. Hij heeft naast de kerkelijk administratieve taken ook het beheer van de giften die ontvangen worden ten bate van de armen. In de periode aan zijn marteling en dood ontnemt keizer Valerius I de christenen het recht op vergadering, hij sluit de godshuizen en verbiedt ze de eigen begraafplaatsen te gebruiken. Als Paus Sixtus IV in 258, in de catacomben het Heilig Misoffer opdraagt, dat ingaat tegen de uitgevaardigde wet van de keizer, dan wordt hij, na verraden te zijn, met vier diakens gevangen genomen en op 6 augustus gedood. Ook Laurentius wordt gevangen genomen maar nog niet direct gedood. De keizer eist van hem de rijkdommen van de Kerk want hij heeft geld nodig om zijn rijk te beschermen tegen de invallen van de Germanen en ander volkeren en voor de keizerlijke eredienst. Laurentius vraagt verlof om het gevraagde te gaan halen maar in plaats van ze naar de keizer te brengen verdeelt hij alles onder de armen. Met hen gaat hij, met lege handen, terug naar de keizer en zegt hem, wijzend op de armen, *'Zie daar de schatten van de Kerk'*. Zij geloven hem echter niet en hij wordt achtereenvolgens gezeseld en geroosterd op een vuur maar dat brengt hem niet op andere gedachten. Uiteindelijk wordt hij onthoofd op 10 augustus 258. Zijn hoofd wordt apart bewaard als relikwie. Zijn graf bevindt zich bij de Via Tiburtina op de Ager Veranus, waar Constantijn de Grote een basiliek oprichtte. Reeds in de vierde eeuw is er sprake van een grote verering binnen de Kerk.

Hij bediende het bloed van Christus¹

Want in de Kerk oefende Laurentius, zoals u al dikwijls gehoord hebt, het ambt van diaken uit. Daar bediende hij het heilig bloed van Christus, daar ook vergoot hij voor de naam van Christus zijn bloed. De heilige apostel Johannes geeft een duidelijke uitleg van het mysterie van de maaltijd des Heren, waar hij zegt: *'Zoals Christus voor ons zijn leven gegeven heeft, zo ook moeten wij ons leven geven voor onze broeders'* (1 Joh.3,16). Dit, broeders en zusters, heeft de heilige Laurentius begrepen. Hij heeft het

¹ Sermo (preek) 304 van Augustinus, 1-4, PL 38, 1395-1397 in het Lectionarium van het Getijdenboek, Tijd door het Jaar, Deel 6- Jaar I, pagina 235-37.

begrepen en gedaan. Wat hij heeft ontvangen aan die tafel, dat heeft hij helemaal verwezenlijkt. In zijn leven heeft hij Christus liefgehad, in zijn dood heeft hij Hem ook nagevolgd.

Een voorbeeld van navolging

Laten ook wij dan, broeders en zusters, Hem navolgen, als wij Hem waarachtig beminnen. Want wij kunnen geen betere vrucht van onze liefde terugschikken dan het voorbeeld van onze navolging. *'Christus heeft voor ons geleden en ons een voorbeeld nagelaten, opdat wij in zijn voetstappen zouden treden'* (1 Petr.2,21). Het lijkt alsof de apostel Petrus in deze zin besluit dat Christus alleen geleden heeft voor hen die in zijn voetstappen treden, en dat het lijden van Christus van geen nut is dan alleen voor wie in zijn voetstappen treden. Hem zijn de martelaren gevolgd, maar zij niet alleen! Want nadat zij over de brug waren getrokken, is deze niet afgebroken, of nadat zij hadden gedronken, is de bron niet opgedroogd!

De tuin van de Heer, broeders en zusters, bezit immers niet alleen de rozen van de martelaren zoals Laurentius, maar ook de lelies van de maagden, de klimop van de gehuwden en de viooltjes van de weduwen. Ja, niemand, geliefden, moet aan zijn roeping wanhopen: voor allen heeft Christus geleden. In waarheid staat van Hem geschreven: *'Hij wil dat alle mensen gered worden en tot de kennis van de waarheid komen'* (1 Tim.2,4).

In nederigheid en gehoorzaamheid

Christus heeft zich door zijn menswording vernederd: en u christenen, u klampt zich vast aan wat u heeft?! Christus is gehoorzaam geworden: waarom bent u dan trots? Nadat Christus door deze vernedering is heengegaan en de dood heeft gevelde, is Hij opgestegen naar de hemel. Laten wij Hem volgen en luisteren wij naar de apostel Paulus die zegt: *'Als u met Christus ten leven bent gewekt, zoekt dan wat boven is, daar waar Christus zetelt aan de rechterhand van God'* (Kol.3, 1).

De gedachten van Augustinus die neergelegd zijn in een homilie zijn altijd rijk aan elementen die biddend overwogen kunnen worden. Dit geldt ook voor de bovenstaande teksten die ontleend zijn aan een preek ter gelegenheid van het feest van de heilige Laurentius.

Jacques Grubben
3^e jaars priesterstudent

GODS DIENST AAN DE ARMEN

HET CHARISMA VAN DE SINT-EGIDIUSGEMEENSCHAP

‘De Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen’, zo vat Jezus zijn zending samen (Mc. 10,45), volledig in de lijn met Gods wil, zoals die in de Bijbel geopenbaard wordt. Godsdienst – in de zin van ‘God dienen’ – is de roeping van de mens: we zijn geroepen om God te dienen. Mozes wordt gezonden tot de farao om te zeggen: ‘Laat mijn volk gaan om Mij in de woestijn te dienen’ (Ex 7,16). Israël is geroepen om onder de volkeren de dieenaar van de God van liefde te zijn. Heel het volk, maar in het bijzonder de profeten en de ‘rechtvaardigen’ heten in de Bijbel ‘dienaren van de Heer’.

Omkering

Maar de bijbelse God, die zich laat kennen als de barmhartige Vader van al zijn schepselen, is op geen andere manier gediend dan dat al zijn kinderen gelukkig leven in onderlinge vrede. Authentieke godsdienst (of Gods dienst) is volgens de Bijbel – en in elk geval zoals Jezus ons God liet zien – altijd dienst van de medemens, in het bijzonder van hen die in nood zijn. Volgens Jezus zal ons geen andere vraag gesteld worden bij het definitieve oordeel over ons leven dan: *‘Wat heb je aan de minste van mijn broers (zussen inbegrepen) gedaan?’* In Mt 25,44 wordt met het woord ‘dienen’ alle vormen van hulpverlening samengevat die in de zogeheten ‘parabel van het laatste oordeel’ worden opgesomd: hongerenden te eten geven, dorstigen laven, vreemdelingen opnemen, naakten kleden, zieken en gevangenen bezoeken.

Daarmee draaien de bijbelse profeten en Jezus de heidense godsdienstigheid om. In onze spontane religiositeit zijn de goden of God er om ons te dienen. Dat is wat Jezus aanklaagt als schijnheiligheid en valse godsdienst. Dan wordt God gediend – met offers en gebeden – opdat en in zoverre Hij ons zegen, gezondheid, rijkdom, vrede, welvaart, geluk en lang leven schenkt.

God in onze dienst in plaats van omgekeerd. Vergelijk de vraag van de leerlingen aan Jezus in Mc 10,35 met Jezus' gebed in Mc 14,36!

Evangelische navolging

Toch is de God van de Bijbel – omdat Hij liefde is – de dienaar van zijn schepselen. Dit is in Jezus van Nazaret het mooist tot uitdrukking gekomen, wanneer Hij bijvoorbeeld de voeten van zijn leerlingen waste (Joh. 13,1-15). Paulus heeft Jezus' leven en sterven meesterlijk samengevat in de 'hymne' van de brief aan de Filippenzen (2,6-11). *De christen is geroepen om Jezus – en daarmee ook zijn en onze Vader – na te volgen.*

Misschien mogen we zeggen dat christenen geen andere dienst aan de wereld en de armen te bieden hebben dan het Evangelie: we zijn geroepen en gezonden om te getuigen van Gods liefde door onze onderlinge eensgezindheid (broederlijkheid) en door de hulp aan de noodlijdenden. De christelijke dienst aan de armen is niet wat men gewoonlijk verstaat onder '*ontwikkelingshulp*'. Het gaat om meer dan materiële bijstand. Het gaat om de openbaring van Gods liefde, de beleving van Gods verbond met heel zijn schepping. Het Evangelie is immers het goede nieuws dat geen mens alleen gelaten is in zijn lijden. Deze dienst neemt in de gemeenschap van Sant'Egidio drie vormen aan.

Vormen van dienstbaarheid

De eerste vorm is die van het gebed. *Bidden is de eerste dienst aan onszelf en aan de wereld!* Het Hebreeuwse woord voor dienst ('*abodah*') duidt eerst en vooral het gewone werk aan, dat op sabbat ophoudt voor de '*abodah-JHWH*'; de dienst aan de Heer in de «tent van samenkomst». Deze 'godsdienst' is in het verbond met de Heer het antwoord van Israël op de barmhartigheid en genade van God. Hierin bestaat de eerste dienst van Gods volk: *Hem erkennen in dankzegging* (= 'eucharistie') en gebed. Zo is Israël in zijn geheel dienaar des Heren ('*ebed-JHWH*') tot 'licht voor de volkeren' (Jes 49,6). Daarom verzamelt de gemeenschap van Sant'Egidio wereldwijd zich geregeld en – waar mogelijk elke avond zoals in Rome en in Antwerpen – om God te danken en te loven met psalmen en om *te luisteren naar Gods Woord uit de Schrift*. Daarop volgt dan altijd een verklarend woord dat uitlegt

wat Gods Woord voor ons vandaag kan betekenen. Het gebed wordt afgesloten met voorbeden en een 'Onze Vader'. Voor wie niet dagelijks kan komen meebidden is er een boek dat een bijbel-lezing voor elke dag voorstelt met een commentaar dat het Woord actualiseert voor onze tijd.

De tweede dienst die Jezus' leerlingen aan de wereld te bieden hebben, is *de opbouw van het lichaam van Christus, Gods verblijfplaats onder de mensen*. Daarom wil de gemeenschap van Sant'Egidio ook in Antwerpen een concrete beleving zijn van de roeping van de Kerk als gemeenschap van gelukkige mensen door de eensgezindheid in de Geest van Jezus en als gastvrije feestzaal voor alle volkeren. Samen leven als vrienden is op zichzelf al een grote dienst aan onze samenleving vol geweld, omdat dit voor mensen een teken is dat gelukkig leven wél mogelijk is. Maar daarvoor kan de gemeenschap niet op zichzelf besloten leven. Haar gastvrijheid en betrokkenheid op het leed van anderen brengt ons tot de derde dienst.

Deze bestaat erin *te helpen wie geen helper heeft* (Job 29, 12; Ps 72, 12), *vanuit het besef dat alle mensen broers en zussen zijn die niet kunnen gelukkig zijn als één van hen iets te kort komt*. De christelijke dienst aan de medemens bestaat erin de liefde van God zichtbaar, tastbaar en concreet te maken voor hem, zodat hij ondervindt dat God hem niet alleen laat in zijn lijden. Daarom heeft de Antwerpse Sant'Egidiogemeenschap in verschillende wijken van de stad '*scholen van vrede*' geopend waar onbetaalde vrijwilligers kinderen uit kansarme en allochtone gezinnen niet alleen helpen bij hun schoolwerk, maar ze tegelijk leren in vrede om te gaan met elkaar.

Daarnaast bezoekt de gemeenschap oude mensen thuis en in rusthuizen als antwoord op de grote *eenzaamheid* van mensen zonder familie die naar hen omziet. Ze geeft hen nieuwe toekomst door hen bijvoorbeeld uit te nodigen om bij zieken op bezoek te gaan, te helpen bij de bijscholing van kinderen of minstens te bidden voor de noden van de wereld. Zoals de gemeenschap leert voor kinderen als een goede oudere broer of zus te zijn, zo leert ze ook voor eenzame bejaarden te doen wat een liefheb-bende zoon of dochter dient te doen.

Ook voor bedelaars en daklozen heeft de gemeenschap een *gebaar van vriendschap* willen stellen door tweemaal per week haar deuren te openen om een gratis warme maaltijd aan te bieden voor wie het vaak daarzonder moet stellen. Ook hier gaat het niet om een aalmoes die ons geweten moet sussen, maar om een broederlijk meeleven dat ons ertoe aanzet deze vrienden te gaan opzoeken wanneer ze in het ziekenhuis of in de gevangenis terechtkomen. Of om voor een waardige begrafenis te zorgen. Achteraan in onze kapel houden we een boek bij waarin de naam en de geschiedenis bewaard wordt van hen die eenzaam en soms gewelddadig en veel te jong stierven op straat of in een krotwoning. En elk jaar op *Allerzielen* steken we een kaars voor hen aan om te tonen dat ze niet door God vergeten worden. Kerstmis vieren we samen met hen als een groot familiefeest in een kerk in het centrum van de stad, want waar beter dan in het huis van ons aller Vader kunnen we de geboorte van zijn Zoon vieren?

VredesDREAM

Omdat God gediend is met de vrede onder al zijn kinderen bidt Sant'Egidio ook voor de vrede in de wereld en verzamelt ze elk jaar mensen uit alle godsdiensten en overtuigingen om in de geest van het initiatief van Johannes Paulus II in *oktober 1986 te Assisi* de bedevaart naar vrede verder te zetten. Uit deze gebedsbijeenkomsten groeit een grensoverschrijdende vriendschap die zijn vruchten al toonde bij vredesonderhandelingen in Mozambique (1992), Ivoorkust (2007) en elders. En dan hebben we het nog niet gehad over Jezus' zending om zieken te genezen. De gemeenschap van Antwerpen draagt bij aan de inspanningen die Sant'Egidio met het project *DREAM* wereldwijd levert voor het leven van AIDS-zieken in Afrika. Ook dat is een dienst aan de wereldvrede.

Kannunik H. Hoet
Kerkelijk assistent Gemeenschap Sant-Egidio
België

DE ARKGEMEENSCHAP: WEDERKERIGHEID

Als lid van de Arkgemeenschap wil ik u iets vertellen over hoe diaconie vorm krijgt binnen onze gemeenschap. Dat gaat niet zonder u te vertellen wat de Arkgemeenschap is en u iets kunt lezen over onze spiritualiteit.

In de Arkgemeenschap neemt dienstbaarheid een belangrijke plaats in. Maar niet alleen door dienstbaar te zijn maar juist ook door open te staan voor wat de ander mij te geven heeft, maak ik de ander tot een waardevol mens.

Het leven in de Arkgemeenschap

De Ark is een leefgemeenschap in Gouda van mensen met en zonder verstandelijke handicap. We hebben twee huizen met in totaal elf mensen met een verstandelijke handicap. We noemen hen 'de huisgenoten'. Zij zijn niet de enigen die hier wonen; ook de mensen die bij ons werken (als groepsleiders) wonen bij ons. Sommigen vier of vijf dagen van de week en anderen de hele week. Je hebt er dus niet een baan van 8 tot 5 maar je deelt het leven met elkaar. Daarnaast hebben we in ons 'atelier' dagbesteding - zowel tuinactiviteiten als binnenactiviteiten - waar huisgenoten en andere gehandicapten uit de regio kunnen werken.

Rondom de huizen en het atelier staat een kring van vrienden, ouders, gezinnen, vrijwilligers en biddende leden. Zij wonen niet in de gemeenschap maar de meesten van hen nemen regelmatig deel aan een activiteit, bijvoorbeeld een gemeenschappelijke maaltijd, een wandeling of een feest (en we hebben vaak iets te vieren in de Ark). De biddende leden komen niet samen maar bidden voor onze gemeenschap vanuit hun eigen woonplaats. Zo vormen we samen de gemeenschap. *Wederzijdse relaties en het vertrouwen op God vormen de kern van ons samenleven.* We willen daarmee een teken van hoop zijn in onze omgeving.

De Arkgemeenschap in Gouda is de enige in ons land, wereldwijd zijn er circa 135. De eerste gemeenschap is opgericht in Frankrijk in 1964 door Jean Vanier. Sindsdien zijn er vele bijgekomen en je vindt ze nu in alle werelddelen. In Nederland heeft de Ark vooral bekendheid gekregen door de schrijver/priester Henri Nouwen, die tot zijn dood in de Ark in Canada woonde en daar ook over geschreven heeft.

Een van de kenmerken van de Ark is dat mensen met en zonder handicap het leven met elkaar delen. Ieder van hen levert een unieke bijdrage aan onze gemeenschap. *Ieder mens heeft immers een onvervangbare waarde.* Het geloof speelt een belangrijke rol in het dagelijkse leven van onze gemeenschappen. Wij willen leven vanuit het Evangelie en ook met name vanuit de Zaligsprekingen.

Diaconie binnen de Arkgemeenschap

Het woord diaconie gebruiken we eigenlijk niet vaak binnen de Arkgemeenschap. Toch staat de dienstbaarheid aan de ander heel centraal bij ons. We hebben vrienden en vrijwilligers die veel taken op zich nemen. De een komt eens in de week bij ons in huis koken, een ander gaat regelmatig met een vaste huisgenoot wandelen, anderen onderhouden de website, verzorgen de PR of helpen met strijken of met klussen in huis, weer anderen bereiden een kerkelijke viering voor. En we hebben ook biddende leden en donateurs. Ieder kan vanuit zijn eigen mogelijkheden en talenten zich dienstbaar maken in onze gemeenschap. Maar deze dienstbaarheid is niet iets eenzijdigs. Het is niet alleen dat de een geeft en de ander ontvangt. Nee, het is *wederkerig*. Je geeft niet alleen, je ontvangt ook en zeker ook van de mens met een verstandelijke beperking. Je wordt uitgenodigd een wederkerige relatie aan te gaan met de ander.

Spiritualiteit van het alledaagse

Sinds een aantal jaren maak ik deel uit van het bestuur. Dat betekent dat ik een verantwoordelijkheid heb in de zakelijke kant van de gemeenschap. Ik woon niet in de gemeenschap maar ben er wel lid van. In de Ark heb ik o.a. geleerd dat de dag van vandaag bedoeld is om te leven. *Ik kan niet leven in de toekomst, niet in het verleden maar alleen in het hier en nu.*

Dat lijkt vanzelfsprekend. Maar ik was zoveel bezig met de toekomst en het verleden dat ondertussen de dag van vandaag me bijna door de vingers glipte. Als ik in de gemeenschap ben en optrek met onze huisgenoten, voel ik ook dat ze me daartoe uitnodigen; het gaat er hen om dat ik vandaag het leven met hen deel. Toen ik lid van het bestuur werd, deed ik dat om 'iets te doen voor deze organisatie'. Maar door het contact aan te gaan met de gemeenschapsleden ontstond er iets wederkerigs.

Als ik één van onze huizen binnenstap word ik altijd enthousiast verwelkomd door Willie, die dan honderduit praat. Bart kan niet praten maar steekt zijn duim naar me op als ik hem een kop koffie inschenk. Thea is zeer ondernemend en heeft altijd wel iets te vertellen over wat ze gedaan heeft. En Ferd komt meteen met uitgestrekte armen op me af en ik krijg drie dikke zonen (of meer dan drie). Het is voor hen niet van belang dat ik bestuurslid ben, de meesten weten het niet eens. Zij laten zich niet inpakken door status. Ze laten mij ervaren dat ik welkom ben.

Dit leven van alledag is niet spectaculair. Juist het gewone, het alledaagse staat centraal in de Ark. Ieder kan daaraan bijdragen met zijn talenten en met zijn beperkingen. Dat betekent samen het eten klaar maken, samen iets vieren, samen werken, samen bidden. Het leven delen in al zijn kwetsbaarheid. Het is als het ware de '*spiritualiteit van het alledaagse*' van waaruit we leven. Het dienstbaar zijn naar de ander en ontvangen wat de ander jou te geven heeft. *De zorg voor elkaar*. Het is wederkerig. Ieder lid van de gemeenschap levert een onvervangbare bijdrage.

Geen haast maar werkelijk contact

Iets anders dat ik heb moeten leren (ontvangen) is *de haast achter me te laten*. Altijd is er zoveel te doen, dus heb ik net tijd voor die ene afspraak en moet weer snel vertrekken voor het volgende want ik heb nog van alles te doen.... Maar als ik in de Ark gehaast ben, dan krijg ik niet *werkelijk contact* met de huisgenoten. Zij vragen me juist om niet met mijn gedachten al weer een afspraak verder te zijn maar om *nu* bij hen te zijn. Ze voelen dat ook haarfijn aan. Het gaat minder om het '*doen*' en meer om het '*zijn*'. Of zoals Jean Vanier het zegt in zijn boek 'Spiritualiteit van de Ark': 'Je moet de tijd nemen om naar hen te luisteren en hen te begrijpen.'

Ze gaan niet recht op een bepaald doel af. Ze leven op het ritme van het hart. Ze dwingen ons, ons tempo te verlagen om intenser van ons samenzijn te genieten'. Ook hieruit spreekt de wederkerigheid.

Enige tijd geleden was ik op een internationale bijeenkomst. Ik raakte in gesprek met een lid van de Ark in Oeganda. Ik vroeg hem wat deze zeer arme gemeenschap in Oeganda verwacht van de rijke westerse gemeenschappen. Ik verwachtte dat hij zou antwoorden dat Oeganda geld nodig heeft. Maar dat kwam niet in zijn antwoord voor. Hij vroeg om contact met de rijke gemeenschappen. Hij vroeg om uitwisseling van mensen van zijn en onze gemeenschappen. Hij vroeg om elkaar te leren kennen. Zijn antwoord maakte veel indruk op me. Hij oversteeg de vraag naar het lenigen van de materiële nood, waarvan ik weet dat die zeer hoog is. Hij vroeg naar het wezenlijke: het delen van elkaars leven, het verbonden zijn met elkaar.

Diaconie is niet alleen geven en iets voor de ander doen. Je laat de ander werkelijk een waardevol mens zijn als je ook van de ander wil ontvangen, als je een relatie aangaat en je openstelt voor wat hij of zij jou te geven heeft.

*José Miltenburg
Arkgemeenschap Gouda
email ark.gouda@larchegouda.org*

DIACONIE BINNEN DE DON BOSCO BEWEGING

De Don Bosco Beweging is de beweging die alle mensen bundelt, die zich door Don Bosco geïnspireerd weten en zich in zijn geest willen inzetten voor jeugd en jongeren; vooral voor hen die niet tot hun recht komen in deze wereld.

Diaconie is de kerntaak van de kerk, die na het Tweede Vaticaans Concilie een hernieuwde waardering en impuls gekregen heeft. Het is namelijk 'De christelijke dienst van zorg, solidariteit en verzet ten behoeve van mensen in nood.' (Beleidsnota Bisdom Rotterdam: 'Wanneer hebben wij U gezien?', 2000).

Don Bosco:

Don Bosco heeft in de 19de eeuw als priester van het bisdom Turijn heel zijn leven gewijd aan de 'verwaarloosde jeugd'. Hij zag de nood van de jongeren en kwam voor hen op. Omdat hij die zorg niet alleen aan kon, verzamelde hij allerlei soorten mensen om zich heen, die hem bij deze zorg wilden steunen: volwassenen en jongeren, priesters en leken, gehuwden en ongetrouwen. Hij droomde ervan om hen allen op te nemen in een religieuze gemeenschap, maar met dat idee was hij zijn tijd ver vooruit. Dus stichtte hij drie verenigingen: de mannelijke tak van de Salesianen. De vrouwelijke van de Zusters en de vereniging van de Medewerkers. Met die drie groepen medewerkenden heeft hij zijn werken voor de jeugd uitgebouwd, in Europa en Latijns Amerika. Intussen werken zijn volgelingen over de hele wereld: vooral onder volkeren van andere godsdiensten. Met als gevolg dat veel niet-christenen zich inzetten voor de werken van Don Bosco in hun land en zich door hem geïnspireerd weten.

Diaconie, onbekend bij Don Bosco:

Don Bosco gebruikte het woord 'diaconie' niet. Hij kende slechts het diaconaat als opstap naar het priesterschap. Hij sprak altijd van "actieve caritas". Hij spoorde zijn mensen aan tot concrete,

daadwerkelijke liefde voor de (jonge) mens in nood. De bron van die caritas was voor hem de liefde van God voor elke mens, vooral voor de 'arme en kleine'. Don Bosco wilde zoveel mogelijk het leven delen met de jeugd en met zijn medewerkers. Hij riep op tot *solidariteit* met de verwaarloosde jongeren en tot *sociale rechtvaardigheid*: hij zag het als een heilige plicht, dat de 'rijken' hun goede gaven - geld en talenten - ruimschoots moesten delen met de arme jeugd. Zo stimuleerde hij dat de oudere jongens zorgden voor de kleineren en zich voor hen verantwoordelijk voelden. Met die grotere jongens heeft hij zijn eerste congregatie gesticht.

De Don Bosco Beweging in ons land:

Het werk van Don Bosco is een kleine eeuw geleden ook in Nederland bekend geworden. Rond de Tweede Wereldoorlog kreeg het hier vaste voet, omdat onze congregatie hoopte in ons land veel missionarissen voor het Don Boscowerk buiten Europa te werven. Daarvoor werd er een seminarie gesticht. Het resultaat was, dat ruim één derde van de Nederlandse Salesianen in de missies is gaan werken; ook nu nog. Er werden na de oorlog ook andere projecten gesticht o.a. internaten voor jongeren uit onze vroegere koloniën en open jeugdcentra. Aanvankelijk werden die werken gedragen door de Salesianen. Maar zij trokken meteen andere medewerkers aan, zoals Don Bosco dat gedaan had. Op hen werd meer en meer een beroep gedaan, toen het aantal Salesianen terug liep. De situatie in ons land - maar ook elders in de wereld - gaat nu in de richting van het begin van Don Bosco's werk: hij kon zijn zorg voor de jeugd alleen uitvoeren met veel 'lekenkrachten'. Hij had niet alleen de steun van katholieken nodig, maar van *'alle mensen van goede wil'*.

In de centra van Don Bosco zijn nu mensen actief - vooral jonge mensen - die elk een andere levensbeschouwing hebben. Wat ook te maken heeft met de doelgroep en het milieu waarin men werkt.

In Nederland hebben we een dertiental werken van Don Bosco, die gebundeld zijn in de Don Bosco Werken Nederland: een samenwerkingsorgaan van de Salesianen en de *'leken'*. Zij houden zich vooral bezig met de jeugd en jongeren die zich min of meer aan de zelfkant van onze samenleving bevinden. Het zijn vooral de volgende categorieën:

- open huizen voor thuisloze jongeren + beperkte opvang van enkele jongeren in nood voor een vastgestelde termijn;
- open jeugd- en jongerencentra, voornamelijk in stadswijken, waar veel jongeren leven van buitenlandse herkomst, o.a. uit Turkije en Marocco;
- een multicultureel centrum in een grote stad + na-schoolse opvang;
- open gemeenschappen van salesianen en jongvolwassenen;
- opvang voor illegale jonge Afrikanen en open huis;
- zomerkampen vooral voor kinderen, die niet op vakantie kunnen vanwege familieomstandigheden;
- uitzending en voorbereiding van jongeren die in projecten voor straatkinderen in de Derde Wereld willen meeleven en meewerken;
- bezinningsmogelijkheden en pastorale zorg voor jongeren;
- Internationale uitwisseling van jongeren via Don Bosco Youth Net.

In al deze werken zijn mensen - vooral jongvolwassenen - ingezet, ongeveer 400 vrijwilligers en een twintigtal beroepskrachten. Aan al deze mensen wordt werkbegeleiding en Don Bosco-vorming aangeboden, meestal ter plekke, aangepast aan het soort werk; soms ook op landelijk niveau in weekenden en op reizen naar het land van Don Bosco (Turijn en omgeving). Zij verwachten van de Salesianen, *dat zij de inspiratie van Don Bosco overdragen*, vooral in de praktijk. De Salesianen zijn erop bedacht dat het in de vorming van deze - vaak jonge - mensen niet zozeer gaat om het werk dat zij doen, maar dat zij in dat werk hun talenten kunnen ontplooiën en zo *hun eigen 'roeping' kunnen ontdekken*.

Diaconie en de Don Bosco Beweging:

Kan dit geheel aan activiteiten van de Don Bosco Beweging enige binding hebben met diaconie? Te meer, omdat Don Bosco en de salesianen dat woord nauwelijks gebruiken.

Als diaconie het dienen is waarvoor Jezus gekomen is, als diaconie de zorg is voor de arme, in wie we Jezus kunnen ontmoeten, als diaconie het hart van de kerkgemeenschap is, de sociale kant van haar opdracht, dan krijgt het werk van Don Bosco veel trekken van diaconie.

Don Bosco bezigde in zijn tijd andere begrippen die nauw met diaconie verwant zijn: *caritas, naastenliefde, barmhartigheid en gerechtigheid*. Hij deed wat veel stichters van religieuze congregaties hebben gedaan: de nood aanpakken, er mensen voor aantrekken en een groep vormen die de basis kan vormen voor de voortzetting van het werk. Zij voerden de opdracht van de kerk tot diaconie uit, ook al werd dat toen niet zo benoemd. De diaconie kende toen niet zo'n grote waardering. Het Vaticaanse Concilie heeft dat weer op de grondslag van de oerkerk opgewaardeerd.

Het is een dienst om 'niet', gratis; het gaat niet om het product of het gewin. Maar om de mens: om de zorgbehoefte en de zorggevende. Het is het leven met hen delen, zodat zij elkaar kunnen verrijken. Want ten diepste is diaconie doorgeven wat je van God gekregen hebt.

*Kees van Luyn
Salesiaan te Apeldoorn*

GEBED OM ROEPINGEN

*Heer Jezus Christus,
steeds weer roept U leerlingen
om het leven totaal met U te delen,
om met U te werken voor het heil van de medemensen.*

*Heer wek in vele jonge mannen het verlangen
U te volgen en
sterk hun wil om Gods Rijk op aarde te helpen opbouwen.*

*Roep vele priesters, Heer,
die uw Woord spreken, uw Brood breken
en in uw Naam vergeving aanzeggen.*

*Roep priesters die U bij de mensen
en de mensen bij U brengen.*

*Roep mannen tot de dienst van het diakenambt opdat zij
helpers worden voor het dagelijks dienstwerk.*

*Leg in het hart van vele jongens en meisjes
het verlangen om U te volgen
in een Godgewijd leven van lofprijzing en boete,
van oprechte inzet voor de naaste.*

*Laat het weer als op Pinksteren worden in uw Kerk op
aarde, in ons bisdom.*

*Dat vragen wij U op voorspraak van Maria,
de Zoete Moeder van Den Bosch.
Amen*

*Mgr. J. ter Schure sdb
(1922-2003)
Oud bisschop van 's-Hertogenbosch*

IN MEMORIAM

BIDDEN WIJ VOOR DE OVERLEDENEN VAN DE GEBEDSKRING

Mw. B. Kranen-van Hoof, Waalre

Mw. M. v.d. Beek-Hazelaar,

Roosendaal

Zr. A. van Rut, Veghel

Zr. B. van Schijndel, Veghel

Mw. G. van Moll, Veldhoven

Zr. A. van Gurp, Boxtel

Mw. J. Wellens-de Haas,

's-Hertogenbosch

Drs. R. Freeman, Valkenswaard

Mw. W.C. van Beers-van Elzakker,

Oirschot

Zr. Anastasia Damen, Oirschot

M. Temmerman, Aalst (B)

Mw. A. Brok-v.d. Brand, Goirle

Mw. D. Awater-Frieling,

Millingen a/d Rijn

Mw. J. Tielkens-Houkes,

Millingen a/d Rijn

ZEH A. Van Camp, Duffel (B)

Mw. J. van Bakel, Escharen

Mw. E. Verbart-Pronk, Alkmaar

Dhr. J.A.T. Spee, Drunen

Dhr. T. Hagenbeek, Liempde

Dhr. L. van Dam, Nijmegen

Zr. A. van Vroenhoven, Eindhoven

N. Willems, Rijkevoort

Mw. L.J. Spierings, Heeswijk-Dinther

***DAT ZIJ MOGEN
LEVEN IN EEUWIGHEID***

nieuw

Maria in Brabant

deel 2

bestel nu!

vanaf 15 april 2007 leverbaar

ANTWOORDCOUPON

Ik bestel exempla(a)r(en) van de cd **Maria in Brabant deel 2** à € 15,-

Ik bestel de volgende producten:

'Dipsó'
Muziek voor Passie, Pasen en Pinksteren.

€ 15,-

- x cd
 x muziekcassette

Wij komme te same
Verheerlijking van het Kerstmysterie met een Brabantse tongval.

€ 15,-

- x cd
 x muziekcassette

Maria in Brabant (1)
Marialiedjes, gedichten en verhalen in Brabants dialect.

€ 15,-

- x cd
 x muziekcassette

In vuur en vlam
Een cd met een boodschap van hoop en vreugde voor eenieder die het horen wil.

€ 15,-

- x cd

Mater Dei
Gezangen ter ere van Maria.

€ 15,-

- x cd
 x muziekcassette

Verjaardagskalender
Met foto's van enkele markante plaatsen en gebeurtenissen in ons bisdom.

€ 7,50

- x

AFZENDER

Naam: m/v

Adres:

Postcode: Plaats:

Tel.nr.:

 Sonnus
Priesterfonds
's-Hertogenbosch
www.sonnus.nl

Antwoordnummer 10708
5200 WB 's-Hertogenbosch